

Farmacija- inovacija i kreacija (Pošasti današnjice za omladince: Don't fly to Hell, debata „Marihuanu treba legalizirati“)

Plan i vizija sekcije se temelji na primjeni i unaprijeđenju stečenih znanja i praktičnih vještina mojih učenika kroz vanastavne aktivnosti. Cilj je da na edukativno-kreativan način obradimo teme iz zdravstva i pri tome ponudimo nova saznanja.

Pedagoška uvjerenja

Od prve sedmice školske godine, časove u svakom odjeljenju počnem sa motivacionim citatom kojeg zajedno prođemo, iznoseći pojedinačno svoje razumijevanje. Bit poruka se veže za određene univerzalne vrijednosti, dešavanja, događaje i predstavljaju zajednički rast mojih učenika i mene. I zaista, vrijedi poslušati kako razmišljaju, koliko su zapravo svjesni i savjesni, dobronamjerni ali ne naivni, motivisani i sa jasnim ciljevima, snovima, iluzijama, nekada i suprotno, bezvoljni, bez vizije i mračni...

Puno saznam kroz ovaj pristup i nastojim u toku predavanja doći do svakog od njih na individualan način. A poseban značaj ove prakse uvidim kroz poruku jedne od svršenica: „I još nešto, ako u životu ostalo zaboravim, pamtit ću uvijek pitanje: Šta je to za vas sreća?“.

Drugi značaj ove prakse jeste da učenike odmah uključim u predavanje, kao da se konektuju i moje je poslije toga samo da održavam tu vezu. Učenici sa kojima radim su većinom nadarena djeca koja posjeduju raznolike sposobnosti i vještine, a moje je da to usmjerim.

Najlakši način da u njima probudim dodatnu kreativnost i ljubav prema farmaciji jeste kroz vannastavne projekte i aktivnosti u kojima oni kod sebe osvijeste koliko ustvari znaju i vladaju znanjima kojima ih učimo, nalaze smisao i svrhu svake nastavne jedinice, upoznaju koliko su bitne sve njihove sposobnosti kao što su komunikacijske vještine i rječitost, gluma, digitalni i prostorni dizajn, fotografisanje i snimanje, crtanje, pozorišno šminkanje, pjevanje i sviranje instrumenta, organizacijske sposobnosti, jednostavno spoznaju koliko mogu.

Emina Gobeljić Behlulović - kategorija nastavnici/ce u srednjim školama

Polazišta

Obzirom da su u odjeljenjima gdje izvodim nastavu većinom izuzetno nadarena i svestrana djeca, mišljenja sam da su oni u trenutnom sistemu zapostavljeni i da se kriterijumi i zahtjevi prilagođavaju onima koji nisu voljni dati maksimum i razvijati se. Ja to ne prihvatam. Ne mogu dozvoliti da motivisani i sposobni učenici promjene percepciju vlastitih potencijala.

Učenici se trebaju slušati, tražiti njihova viđenja i izlazi iz različitih situacija u koje ih ciljano dovodimo i tako ih učiti komunikaciji koja je za našu struku veoma važna. Smatram da nam nedostaje i nastavnih sadržaja koji potiču istraživačke vještine učenika, iznalaženje rješenja za dati problem, razvijanje kritičkog i logičkog razmišljanja kao i sposobnost da saslušaju i poštuju drugačiji stav svog sagovornika.

Uviđam da nedostaje metoda koje omogućavaju transfer znanja i povezivanja sadržaja više nastavnih predmeta. Također, nemamo kao praksu vršnjačku edukaciju, koja ima veliki značaj kako za učenike edukatore, tako i za one koje educiraju. Vršnjačka edukacija treba zauzeti značajan dio u razvoju obrazovanja. Škole kao odgojno obrazovne institucije mogu doprinijeti rastu i razvoju društvene zajednice, a ta interakcija je trenutno zapostavljena. Našim učenicima nedostaje razvijanja takmičarskog duha, kulture debatovanja, prezentovanja, javnih i medijskih nastupa. Nedostaje im prostor gdje mogu iskazati sve svoje potencijale, kreativnost, inovativnost, primijeniti znanje stečeno u učionici. Sve ove prakse su potrebne kako bismo izgradili kvalitetnog farmaceutskog/medicinskog tehničara ili magistra farmacije/doktora koji će nekada biti i samostalni poduzetnik.

Cilj i željeni ishodi

„Samo putem obrazovanja možemo stvoriti bolji svijet.“ Mandela

Jedna od vodilja je i ovaj citat koji otkriva željeni cilj. A kako?

Radim kako bih učenicima ponudila što kvalitetnije i potpunije obrazovanje i kod njih razvila različite kompetencije koje će ih oplemeniti i koristiti im u daljem obrazovanju ili zaposlenju. Nastojim da razvijam samostalnu sposobnost i moć rasuđivanja i izdvajanja suštine vezane za neku od tema, obzirom da živimo u vremenu kada se svi uveliko oslanjamo na AI. Učim ih kako da stečeno znanje prevedu u praksu ili ga prenesu svojim vršnjacima, osnovcima, društvenoj zajednici pri čemu se uveliko razvija njihovo samopouzdanje i stvarni interes za nauku. Učim ih da pojme izreku „Znanje ne postoji ako ga ne podijeliš.“

Kroz ove aktivnosti, kod učenika razvijam osjećaj pripadnosti školi, kolektivu i kao rezultat uviđam ljubav prema farmaciji, drugim učenicima, brigu za učionicu, laboratoriju, kutak za druženje... Kod učenika nastojim razviti komunikacijske vještine debatovanja, prezentacijske i organizacijske vještine, javne nastupe. Usmjeravam ih na korištenje savremenih tehnologija u postizanju ciljeva i ishoda učenja. Potičem učeničku kreativnost i inovativnost koja nema granica.

Detaljan opis realizacije

Don't fly to Hell

Ideja za realizaciju projekta se rodila na jednom času kad sam kod učenika vidjela energetske piće na stolu i dala mu u zadatak da istraži sastav i djelovanje pića na organizam. Nakon njegovog izlaganja, došli smo na ideju da ostalim učenicima i široj javnosti ukažemo na štetnost energetskih pića. Odlučili smo snimiti edukativni video zapis.

Uslijedilo je zajedničko istraživanje i kreiranje scenarija, a potom snimanje koje učenici pamte po mnogo smijeha ali i rada. Trudili smo se da obezbijedimo što bolju kameru, osvjetljenje, kadrove i u konačnici profesionalnu montažu. Prvo premijerno prikazivanje videa smo priredili u školi za naše učenike pri čemu smo ih anketirali i uspjeli potaknuti na razmišljanje hoće li ponovo i koliko često pesegnuti za energetskim pićem kao izvorom energije. Video je objavljen na facebook i instagram profilima škole.

Međutim, kroz istraživanje smo desegnuli da najviše konzumiraju energetska pića učenici sedmog, osmog i devetog razreda osnovnih škola, te smo odlučili prirediti edukativno- kreativnu prezentaciju za njih.

Aktivnost je održana u Sali Omladinskog centra u Brčkom za oko 120 učenika i nekolicine nastavnika osnovnih škola.

Krenuvši u pripremu scenarija, upustili smo se u pravu avanturu, gdje su se ideje samo rađale. Započeli smo sa glumom, podvučenom depresivnom muzikom. Jedna učenica uči kod kuće, umorna, bezvoljna i isrpljena jer joj je noga u gipsu, okružena omotima od slatkiša i limenkama energetskih pića, traži od vesele i raspjevane sestre, koja jede jabuku, da joj donese još jedno energetsko piće. Prekidamo glumu izrazom dobrodošlice, najavom cilja aktivnosti, uvodom o pripremi videa o štetnosti energetskih pića, emitovanjem videa i navođenjem stvarnih primjera iz svijeta i države gdje su osobe doživjele ozbiljne neželjene reakcije usko povezane sa konzumacijom energetskih pića. U ovom momentu, dramatična muzika se pojačava i učenica glumi tahikardiju i gubitak svijesti. Njena sestra strašno uplašena obraća se publici, moleći za pomoć. Jedan od naših učenika, ubačen u publiku, javlja se i hoće pozvati hitnu pomoć ali ne zna tačan broj, traži od ostalih da mu kažu. Uključuju se naši gosti, ali i učenica koja je isto dio publike i glasno izgovara više puta 124. Učenik uspostavlja poziv, daje sve potrebne podatke, izlazi van sale po hitnu službu. Čuju se sirene, ulaze naši učenici medicinskog smjera odjeveni u uniformu hitne službe i pružaju prvu pomoć učenici, stabiliziraju je.

Nakon toga izložili smo stvarne izvore energije i podijelili rezultate ankete urađene u našoj školi uz interakciju sa prisutnima. Dijelili smo i zdrave namirnice gostima kod kojih je bila svezena vezica na stolicama, koje smo prije programa nasumično postavili. Aktivnost smo završili sa pjesmom u izvedbi tri članice naše sekcije i poslali rijeku pozitivne energije. Kraj, kao i početak, je označen udarcem filmskom klapom koju je samostalno izradio jedan od učenika.

Debata „Marihuanu treba legalizirati“

Početak školske godine dobila sam poziv od Škole debate iz Srebrenika da ostvarimo saradnju, obzirom da su voditelji te debatne škole na YouTube kanalu pronašli priloge sa naših ranijih debata. Ovu praksu sam uvela još prve godine mog rada u nastavi i pokrenula je u učionici. Sljedeće dvije smo radili u holu škole, a potom naredne tri debate u Omladinskom centru, uključujući i posljednu na temu legalizacije marihuane. Debate kao strukturirani oblik dijaloga smatram izuzetno značajnim za razvoj naših učenika. Priprema za svaku počinje formiranjem užeg tima na način da ih podijelim u dvije grupe i postavim im tezu npr. „Bijele table su bolje od zelenih“. Na licu mjesta trebaju pripremiti argumente za odbranu teze, a negacija biti spremna da pobije argumente afirmacije i iznese svoje. Takmičarski duh i njihova snalažljivost posebno se probude tada. Formiranjem tima za pripremu debate krećemo u ozbiljno istraživanje teme. Pripremamo i afirmacijsku i negacijsku liniju, koristimo relevantne studije eminentnih autora, bilježimo izvore sa svjetskih i lokalnih web stranica iz oblasti medicine. Debatujemo međusobno. Obzirom da smo organizatori, odredili smo voditelja debate koji je pripremao konferansu, mjeritelja vremena, što je značajan momenat u debatama, dogovorili sudije, uredili salu, uključili i jednog od učenika da otvori debatu sa kompozicijom na violini i još pripremili poklon pakete za gostujuće profesore i sudije. Energija koju osjetimo tokom unakrsnog ispitivanja, učenička spremnost, elokventnost, snalažljivost, kritičko razmišljanje, samopouzdanje, podrška iz publike prosto su podstrek za svaku narednu debatu, a u ovoj školskoj godini imamo planirane još dvije.

Za svaki od projekata imamo plakate, pozivnice, fotografije, video zapise. Sve aktivnosti su medijski popraćene čime nudimo i široj društvenoj zajednici mogućnost da primijeti rad naših učenika i educira se o određenim temama, a našim učenicima da budu još više ponosni i zadovoljni sobom.

Efekti: postignuti rezultati

- Unaprijeđenje sposobnosti istraživanja i selekcije informacija.
- Unaprijeđenje vještine preciznog pismenog i usmenog izlaganja, kritičkog logičkog razmišljanja, slušanja i poštovanja mišljenja sagovornika.
- Razvijanje takmičarskog duha.
- Korištenje znanja iz više različitih predmeta.
- Na inovativan i kreativan način su predstavljene aktualne teme iz oblasti medicine koje su i društveni problem.
- Edukacija učenika osnovnih škola i vršnjaka, vršnjačka edukacija.
- Uspostavljena je interakcija između škole i šire društvene zajednice, gdje su bili prisutni predstavnici Javnog zdravstva, apoteka iz našeg grada, Vlade Brčko distrikta i ostalih građana.
- Uvježbavanje javnih nastupa kao motivacije za samostalne inicijative.
- Zbližavanje učenika farmaceutskog smjera od 2. do 4. razreda i učenika medicinskog smjera.
- Usvajanje sposobnosti organizacije događaja.

Primjeri potvrde postignuća

- Nakon debate prilazi mi maturantica medicinskog smjera iz publike i kaže: „ Čestitam, vi i ova aktivnost ste nadrasli ovaj grad!“ Razmišljam, sav moj trud nije uzalud kad dijete od 18 godina prepozna nešto tako velikim da čestita ovakvom rečenicom. Naravno, to puno govori o Valentini, ali upravo zbog ovakvih kao što je ona, ja imam snage za dalje.
- Poruke zahvalnosti učenika gdje iskazuju i osjećaj pripadnosti školi.
- Učenici koji inicijalno nisu bili zainteresirani, nakon debate su rekli da će se uključiti, oduševljeni energijom i konceptom.
- Čestitke kolega, članova menadžmenta, šefa Pododjeljenja za srednje obrazovanje, ostalih građana.
- Nastupio je i veliki interes za ponovnim održavanjem edukacije o štetnosti energetske pića većem broju učenika osnovnih škola, a nekima je dostavljen video i ostali materijali kako bi oni interno vršili edukaciju u svojim školama kroz časove odjeljenjske zajednice.

Dodatni komentari i sugestije drugim nastavnicima koji bi željeli implementirati vašu ideju

„Naša djeca su brilijantna onoliko koliko im dopustimo.“ Uvjerena sam da kod svih ima učenika koji su brilijantni, samo im treba dati prostor da se iskažu i lagano ih usmjeravati.

Za implemetaciju ovakve prakse, potrebna je jaka motivacija nastavnika i njegova spremnost za stalno učenje i lični razvoj kao i nadareni i motivisani učenici voljni i spremni učiti i primijeniti naučeno.

Sve dok učenici žele uložiti vrijeme i energiju u dodatne aktivnosti, biti kreativni i inovativni, budimo i mi lampe vodilje koje će cijelog života sjati u njihovim srcima.

Collections

NIN nagrada

Nominovane prakse

NIN 2024